

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол №1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчального курсу
«ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»
Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології.

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року.

Розробник програми : кандидат юридичних наук, доцент С.О. Віхров
Мова навчання – українська.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: вибіркова	Загальна кількість годин: 120 Шифр та назва спеціальності 081 право
Рік підготовки: 4 Семестри: 7	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 16 год. Практичні: 14 год. Самостійна робота: 90 год.
Кількість кредитів ECTS: 4	Вид контролю: залік.

Навчальний курс «Зовнішньоекономічні відносини» розрахований на студентів закладів вищої освіти спеціальності 081 Право з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні загальні положення щодо правового регулювання зовнішньоекономічних відносин, правові засади організації та діяльності їх учасників, правові засади функціонування.

Навчальний курс „Зовнішньоекономічні відносини” являє собою спеціальний курс поглибленого вивчення інституту „Зовнішньоекономічних відносин” фундаментального курсу „Господарське право”, який вивчається студентами підготовки бакалаврів галузі знань 081 Право. Навчальний курс „Зовнішньоекономічні відносини” ґрунтується на загальних положеннях курсів „Теорія держави і права”, „Цивільне право”, „Адміністративне право”, має тісні зв’язки з відповідними положеннями інших навчальних дисциплін правового спрямування – „Міжнародне право”, „Міжнародне економічне право”, „Міжнародне приватне право”, „Господарський процес”, „Фінансове право” та іншими.

Курс «Зовнішньоекономічні відносини» розроблено для студентів IV курсу. На вивчення курсу відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS. Зокрема курс передбачає 16 годин лекційних занять, 14 годин практичних занять, а також 90 годин самостійної роботи студентів. Формою підсумкового контролю якості знань, навичок, вмінь студентів є залік у VII навчальному семестрі.

Метою викладання навчальної дисципліни „Зовнішньоекономічні відносини” є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо правового регулювання зовнішньоекономічних відносин, вивчення ними основних законодавчих та інших нормативних актів, які регулюють таку діяльність, набуття вмінь і навичок застосовувати отримані знання.

Основними завданнями вивчення дисципліни „Зовнішньоекономічні відносини” є набуття знань, вмінь і навичок, що надають студентам можливість вільно орієнтуватися в законодавстві про зовнішньоекономічну діяльність, вірно тлумачити положення законів та підзаконних актів, а також користуватися ними у практиці. Навчальна дисципліна „Зовнішньоекономічні відносини” максимально наближена до реальної економіки і надає можливість використати одержані знання для вирішення господарських питань.

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувані необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу

ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
СК3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи
СК5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: господарське право і господарське процесуальне право
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
СК9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК 17	Здатність до застосування в юридичній діяльності системи норм господарського права, які визначають порядок та принципи організації і здійснення господарської діяльності
СК 25	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

Бакалавр повинен знати:

- загальні положення щодо правового регулювання зовнішньоекономічних відносин;
- положення щодо суб'єктів і видів зовнішньоекономічних відносин;
- засади державного регулювання зовнішньоекономічних відносин;
- умови та порядок ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій;
- положення щодо зовнішньоекономічних договорів (контрактів) та розрахунків;
- стан основних проблем правового регулювання зовнішньоекономічних відносин;

Бакалавр повинен вміти:

- орієнтуватися у законодавстві про зовнішньоекономічну діяльність;
- використовувати отримані знання у практиці;
- самостійно використовувати і застосовувати відповідні норми законодавства.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічних відносин та їх нормативно-правове регулювання. Поняття зовнішньоекономічних відносин та її роль в ринковій

економіці. Правова природа відносин у сфері зовнішньоекономічних відносин. Принципи зовнішньоекономічних відносин. Нормативно-правова основа регулювання зовнішньоекономічних відносин.

Тема 2. Види зовнішньоекономічних відносин та її учасники. Види зовнішньоекономічних відносин. Поняття і види учасників зовнішньоекономічних відносин. Суб'єкти господарювання як учасники зовнішньоекономічних відносин. Об'єднання фізичних, юридичних осіб, що не є юридичними особами, як учасники зовнішньоекономічних відносин. Структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності як учасники зовнішньоекономічних відносин. Порядок відкриття та реєстрації представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні. Суб'єкти організаційно-господарських повноважень як учасники зовнішньоекономічних відносин.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічних відносин. Основи регулювання зовнішньоекономічних відносин. Правові режими для іноземних суб'єктів господарювання на території України. Правові режими для товарів, що імпортуються з держав – членів Світової організації торгівлі. Державне регулювання зовнішньоекономічних відносин. Органи державного регулювання зовнішньоекономічних відносин. Органи місцевого самоврядування та інші органи місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю. Принципи податкового і митного регулювання при здійсненні зовнішньоекономічних відносин. Заходи щодо захисту економічної конкуренції в галузі зовнішньоекономічних відносин. Облік зовнішньоекономічних операцій, звітність та аудит суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Інформаційне забезпечення зовнішньоекономічних відносин. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності. Спеціальні санкції за порушення правил здійснення зовнішньоекономічних відносин. Розгляд спорів, що виникають у процесі зовнішньоекономічних відносин.

Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури. Поняття, сутність і призначення ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Автоматичне ліцензування експорту (імпорту) товарів. Неавтоматичне ліцензування експорту (імпорту) товарів. Умови і порядок запровадження ліцензування експорту товарів. Умови і порядок запровадження ліцензування імпорту товарів. Порядок видачі ліцензій на експорт (імпорт) товарів. Індивідуальний режим ліцензування. Ліцензування товарообмінних (бартерних) операцій. Відповідальність за здійснення зовнішньоекономічних операцій без відповідних ліцензій. Заборона окремих видів експорту та імпорту. Спеціальні імпорتنі процедури.

Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти). Поняття і значення зовнішньоекономічного договору (контракту). Форма і порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту). Визначення права, що застосовується до зовнішньоекономічного договору (контракту). Умови зовнішньоекономічного договору (контракту). Визначення в договорі базисних умов поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт або послуг). Визначення ціни та загальної вартості договору, його валюти та умов платежів. Додаткові умови зовнішньоекономічного договору (контракту). Захисні застереження. Типові і приблизні контракти та загальні умови до них. Міжнародний договір купівлі-продажу та його регламентація. Особливий порядок укладення, виконання і розірвання окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Ведення розрахунків суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Особливості відкриття валютних рахунків суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Особливості одержання кредитів в іноземних фінансових установах. Державне кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних

застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті. Страхування зовнішньоекономічних операцій.

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічних відносин. Особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин у спеціальних (вільних) економічних зонах. Поняття та види спеціальних (вільних) економічних зон. Порядок створення спеціальної (вільної) економічної зони. Особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин на територіях пріоритетного розвитку. Особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин у умовах інших спеціальних правових режимів.

Тема 8. Захист прав та інтересів держави і суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. Економічні відносини України з іншими державами та міжнародними міжурядовими економічними організаціями. Захист прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічних відносин України за межами держави. Заходи України у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань. Заходи проти недобросовісної конкуренції та зростаючого імпорту при здійсненні зовнішньоекономічних відносин.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ.

Тематичний план

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічних відносин та їх нормативно-правове регулювання	11	2	2	11
Тема 2. Види зовнішньоекономічних відносин та її учасники	11	2	2	11
Змістовий модуль 2.				
Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічних відносин	13	2	2	12
Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури	11	2	2	11
Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти)	13	2	2	11
Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин	11	2	2	11
Змістовий модуль 3.				
Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічних відносин	11	2	2	12
Тема 8. Захист прав та інтересів держави і суб'єктів зовнішньоекономічних відносин	9	2		11
Усього годин	90	16	14	90

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічних відносин та її нормативно-правове регулювання (2 год.)

План

1. Поняття зовнішньоекономічних відносин та її роль в ринковій економіці

2. Правова природа відносин у сфері зовнішньоекономічних відносин
3. Принципи зовнішньоекономічних відносин
4. Нормативно-правова основа регулювання зовнішньоекономічних відносин

Тема 2. Види зовнішньоекономічних відносин та її учасники (2 год.)

План

1. Види зовнішньоекономічних відносин
2. Суб'єкти господарювання як учасники зовнішньоекономічних відносин
3. Об'єднання фізичних, юридичних осіб, що не є юридичними особами, як учасники зовнішньоекономічних відносин
4. Структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності як учасники зовнішньоекономічних відносин
5. Суб'єкти організаційно-господарських повноважень як учасники зовнішньоекономічних відносин

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічних відносин(2 год.)

План

1. Основи регулювання зовнішньоекономічних відносин
2. Державне регулювання зовнішньоекономічних відносин
3. Принципи податкового і митного регулювання зовнішньоекономічних відносин
4. Заходи щодо захисту економічної конкуренції в галузі зовнішньоекономічних відносин
5. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності
6. Спеціальні санкції за порушення правил здійснення зовнішньоекономічних відносин

Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури (2 год.)

План

1. Поняття, сутність і призначення ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій
2. Умови і порядок запровадження ліцензування експорту товарів.
3. Умови і порядок запровадження ліцензування імпорту товарів
4. Індивідуальний режим ліцензування
5. Відповідальність за здійснення зовнішньоекономічних операцій без відповідних ліцензій
6. Спеціальні імпорتنі процедури

Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти) (2 год.)

План

1. Поняття і значення зовнішньоекономічного договору (контракту)
2. Форма і порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту)
3. Визначення в договорі базисних умов поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт або послуг)
4. Визначення ціни та загальної вартості зовнішньоекономічного договору (контракту), його валюти та умов платежів
5. Міжнародний договір купівлі-продажу та його регламентація
6. Особливий порядок укладення, виконання і розірвання окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів)

Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин(2 год.)

План

1. Особливості відкриття валютних рахунків суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
2. Кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
3. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до таких договорів (контрактів), що передбачають розрахунки в іноземній валюті
4. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті

5. Страхування зовнішньоекономічних операцій

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічних відносин. Захист прав та інтересів держави і суб'єктів зовнішньоекономічних відносин(2 год.)

План

1. Особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин у спеціальних (вільних) економічних зонах
2. Особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин в умовах спеціальних правових режимів
3. Захист прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічних відносин України за межами держави
4. Заходи України у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань
5. Заходи проти недобросовісної конкуренції та зростаючого імпорту при здійсненні зовнішньоекономічних відносин

Теми презентацій (самостійна робота)

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічних відносин та її нормативно-правове регулювання

Підготувати реферати з таких питань:

1. Законодавство України про зовнішньоекономічну діяльність: становлення і розвиток.
2. Зовнішньоекономічна діяльність як вид господарської діяльності.
3. Законодавство про зовнішньоекономічну діяльність як інститут господарського законодавства.
4. Принцип свободи зовнішньоекономічного підприємництва у здійсненні зовнішньоекономічних відносин.
5. Принцип юридичної рівності і недискримінації у здійсненні зовнішньоекономічних відносин.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Принцип еквівалентності обміну при ввезенні та вивезенні товарів.
2. Принцип неприпустимості демпінгу при ввезенні та вивезенні товарів.
3. Закон України від 24 лютого 1994 р. „Про міжнародний комерційний арбітраж”.
4. Закон України від 19 березня 1996 р. „Про режим іноземного інвестування”.

Тема 2. Види зовнішньоекономічних відносин та її учасники

Підготувати реферати з таких питань:

1. Поняття і види учасників зовнішньоекономічних відносин.
2. Порядок відкриття та реєстрації представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні.
3. Зовнішньоекономічні організації як учасники зовнішньоекономічних відносин.
4. Фізичні особи як учасники зовнішньоекономічних відносин.
5. Об'єднання підприємств як учасники зовнішньоекономічних відносин.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Організація та проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів як вид зовнішньоекономічних відносин.
2. Порядок відкриття структурних підрозділів вітчизняних суб'єктів господарської діяльності за кордоном.
3. Спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів як учасники зовнішньоекономічних відносин.
4. Припинення діяльності представництва іноземного суб'єкта господарювання в Україні.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічних відносин

Підготувати реферати з таких питань:

1. Правові режими для іноземних суб'єктів господарювання на території України.
2. Правові режими для товарів, що імпортуються з держав – членів Світової організації торгівлі.
3. Органи

державного регулювання зовнішньоекономічних відносин та їх компетенція. 4. Органи місцевого самоврядування та інші органи місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю. 5. Облік зовнішньоекономічних операцій, звітність та аудит суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. 6. Розгляд спорів, що виникають у процесі зовнішньоекономічних відносин.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Інформаційне забезпечення зовнішньоекономічних відносин. 2. Повноваження Антимонопольного комітету України у сфері зовнішньоекономічних відносин. 3. Митний контроль та митне оподаткування на території спеціальних економічних зон. 4. Порядок застосування технічних регламентів, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних заходів, стандартів та вимог. 5. Державне замовлення у сфері зовнішньоекономічних відносин.

Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури

Підготувати реферати з таких питань:

1. Автоматичне ліцензування експорту (імпорту) товарів. 2. Неавтоматичне ліцензування експорту (імпорту) товарів. 3. Порядок видачі ліцензій на експорт (імпорт) товарів. 4. Ліцензування товарообмінних (бартерних) операцій. 5. Заборона окремих видів експорту та імпорту.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Форма заявки на одержання ліцензії на експорт (імпорт) товарів. 2. Заборона обмеження імпорту товарів, щодо яких встановлюються квоти, до повного використання таких квот. 3. Збір за видачу ліцензії на експорт (імпорт) товарів. 4. Надання інформації про обсяги експорту (імпорту) товарів за виданими ліцензіями. 5. Ліцензування експорту та реалізації продукції, одержаної на умовах угоди про розподіл продукції.

Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти)

Підготувати реферати з таких питань:

1. Визначення права, що застосовується до зовнішньоекономічного договору (контракту). 2. Умови зовнішньоекономічного договору (контракту). 3. Додаткові умови зовнішньоекономічного договору (контракту). 4. Захисні застереження до зовнішньоекономічного договору (контракту). 5. Типові і приблизні контракти та загальні умови до них. 6. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Повноваження представника на укладення зовнішньоекономічного договору (контракту). 2. Визнання недійсним зовнішньоекономічного договору (контракту). 3. Загальні умови і типові контракти, підготовлені Європейською економічною комісією ООН. 4. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом.

Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин

Підготувати реферати з таких питань:

1. Ведення розрахунків суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. 2. Особливості одержання кредитів в іноземних фінансових установах. 3. Державне кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин. 4. Гарантування державою комерційних кредитів, що надаються суб'єктам зовнішньоекономічних відносин.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Забезпечення розрахункових кредитів банків, які видаються суб'єктам зовнішньоекономічних відносин. 2. Прийняття рішення про надання державних кредитів та гарантій. 3. Банк для зовнішньоекономічних відносин України. 4. Страхування експортних кредитів і позичок. 5. Страхування окремих контрактів на поставку машин і обладнання. 6. Страхування інвестицій.

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічних відносин. Захист прав та інтересів держави і суб'єктів зовнішньоекономічних відносин

Підготувати реферати з таких питань:

1. Поняття, види та правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон. 2. Економічні відносини України з іншими державами. 3. Економічні відносини України з міжнародними міжурядовими економічними організаціями. 4. Застосування антидемпінгових заходів. 5. Застосування компенсаційних заходів. 6. Застосування спеціальних заходів.

Самостійно опрацювати такі питання:

1. Порядок створення спеціальної (вільної) економічної зони. 2. Особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин на територіях пріоритетного розвитку. 3. Обмеження реекспорту. 4. Застосування повної заборони (повного ембарго) на торгівлю. 5. Застосування часткової заборони (часткового ембарго) на торгівлю. 5. Позбавлення режиму найбільшого сприяння або пільгового спеціального режиму. 6. Запровадження спеціального мита. 7. Запровадження режиму ліцензування зовнішньоекономічних операцій. 8. Встановлення квот.

7. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку (V семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку (V семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Назва теми	Всього балів	Практичн і заняття	Індивідуал ьна робота	Контроль на робота	Самостійн а робота
I. Загальна частина (V семестр)					
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічних відносин та її нормативно-правове регулювання	8	8			

Тема 2. Види зовнішньоекономічних відносин та її учасники	8	8			
Змістовий модуль 2					
Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічних відносин	8	8			
Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури	16	8	8		
Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти)	16	8			8
Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин	8	8			
Змістовий модуль 3					
Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічних відносин	16	8	8		
Усього	80	56	16		8
Залік	20				
Разом	100				

Вид навчальної діяльності	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	7	8	до 56
Індивідуальне завдання	2	8	до 16
Самостійна робота, реферативні повідомлення, вирішення практичних задач, складання документів	1	8	до 8
Залік	1	20	до 20
Разом			до 100

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Визначте поняття зовнішньоекономічних відносин та її роль в ринковій економіці
2. Визначте правову природу відносин у сфері зовнішньоекономічних відносин
3. Визначте принципи зовнішньоекономічних відносин

4. Охарактеризуйте нормативно-правову основу регулювання зовнішньоекономічних відносин
5. Охарактеризуйте становлення і розвиток законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність:
6. Проаналізуйте зовнішньоекономічну діяльність як вид господарської діяльності
7. Проаналізуйте законодавство про зовнішньоекономічну діяльність як інститут господарського законодавства
8. Визначте принцип свободи зовнішньоекономічного підприємництва у здійсненні зовнішньоекономічних відносин
9. Визначте принцип юридичної рівності і недискримінації у здійсненні зовнішньоекономічних відносин
10. Охарактеризуйте види зовнішньоекономічних відносин
11. Охарактеризуйте суб'єктів господарювання як учасників зовнішньоекономічних відносин
12. Охарактеризуйте об'єднання фізичних, юридичних осіб, що не є юридичними особами, як учасників зовнішньоекономічних відносин
13. Охарактеризуйте структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності як учасників зовнішньоекономічних відносин
14. Охарактеризуйте суб'єктів організаційно-господарських повноважень як учасників зовнішньоекономічних відносин
15. Визначте поняття і види учасників зовнішньоекономічних відносин
16. Визначте порядок відкриття та реєстрації представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні
17. Проаналізуйте зовнішньоекономічні організації як учасників зовнішньоекономічних відносин
18. Охарактеризуйте фізичних осіб – учасників зовнішньоекономічних відносин
19. Охарактеризуйте об'єднання підприємств як учасників зовнішньоекономічних відносин
20. Охарактеризуйте основи регулювання зовнішньоекономічних відносин
21. Проаналізуйте державне регулювання зовнішньоекономічних відносин
22. Визначте принципи податкового і митного регулювання зовнішньоекономічних відносин
23. Проаналізуйте заходи щодо захисту економічної конкуренції в галузі зовнішньоекономічних відносин
24. Проаналізуйте відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності
25. Охарактеризуйте спеціальні санкції за порушення правил здійснення зовнішньоекономічних відносин
26. Визначте правові режими для іноземних суб'єктів господарювання на території України
27. Визначте правові режими для товарів, що імпортуються з держав – членів Світової організації торгівлі
28. Охарактеризуйте органи державного регулювання зовнішньоекономічних відносин та їх компетенцію
29. Охарактеризуйте органи місцевого самоврядування та інші органи місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю
30. Охарактеризуйте облік зовнішньоекономічних операцій, звітність та аудит суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
31. Проаналізуйте розгляд спорів, що виникають у процесі зовнішньоекономічних відносин
32. Визначте поняття, сутність і призначення ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій
33. Проаналізуйте умови і порядок запровадження ліцензування експорту товарів
34. Проаналізуйте умови і порядок запровадження ліцензування імпорту товарів
35. Визначте індивідуальний режим ліцензування
36. Проаналізуйте відповідальність за здійснення зовнішньоекономічних операцій без відповідних ліцензій
37. Охарактеризуйте спеціальні імпортні процедури
38. Проаналізуйте автоматичне ліцензування експорту (імпорту) товарів

39. Проаналізуйте неавтоматичне ліцензування експорту (імпорту) товарів
40. Визначте порядок видачі ліцензій на експорт (імпорт) товарів
41. Ліцензування товарообмінних (бартерних) операцій
42. Заборона окремих видів експорту та імпорту
43. Визначте поняття і значення зовнішньоекономічного договору (контракту)
44. Визначте форму і порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту)
45. Проаналізуйте визначення в договорі базисних умов поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт або послуг)
46. Проаналізуйте визначення ціни та загальної вартості зовнішньоекономічного договору (контракту), його валюти та умов платежів
47. Проаналізуйте міжнародний договір купівлі-продажу та його регламентацію
48. Охарактеризуйте особливий порядок укладення, виконання і розірвання окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів)
49. Проаналізуйте визначення права, що застосовується до зовнішньоекономічного договору (контракту)
50. Визначте умови зовнішньоекономічного договору (контракту)
51. Проаналізуйте додаткові умови зовнішньоекономічного договору (контракту)
52. Визначте захисні застереження до зовнішньоекономічного договору (контракту)
53. Проаналізуйте типові і приблизні контракти та загальні умови до них
54. Проаналізуйте державну реєстрацію зовнішньоекономічних договорів (контрактів)
55. Визначте повноваження представника на укладення зовнішньоекономічного договору (контракту)
56. Проаналізуйте визнання недійсним зовнішньоекономічного договору (контракту)
57. Проаналізуйте загальні умови і типові контракти, підготовлені Європейською економічною комісією ООН
58. Визначте порядок реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом
59. Охарактеризуйте особливості відкриття валютних рахунків суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
60. Проаналізуйте кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
61. Охарактеризуйте типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до таких договорів (контрактів), що передбачають розрахунки в іноземній валюті
62. Визначте порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті
63. Охарактеризуйте страхування зовнішньоекономічних операцій
64. Проаналізуйте ведення розрахунків суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
65. Охарактеризуйте особливості одержання кредитів в іноземних фінансових установах
66. Проаналізуйте державне кредитування суб'єктів зовнішньоекономічних відносин
67. Проаналізуйте гарантування державою комерційних кредитів, що надаються суб'єктам зовнішньоекономічних відносин
68. Охарактеризуйте особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин у спеціальних (вільних) економічних зонах
69. Охарактеризуйте особливості здійснення зовнішньоекономічних відносин в умовах спеціальних правових режимів
70. Проаналізуйте захист прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічних відносин України за межами держави
71. Охарактеризуйте заходи України у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань
72. Проаналізуйте заходи проти недобросовісної конкуренції та зростаючого імпорту при здійсненні зовнішньоекономічних відносин
73. Визначте поняття, види та правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон
74. Охарактеризуйте економічні відносини України з іншими державами

75. Охарактеризуйте економічні відносини України з міжнародними міжурядовими економічними організаціями
76. Проаналізуйте застосування антидемпінгових заходів
77. Проаналізуйте застосування компенсаційних заходів
78. Проаналізуйте застосування спеціальних заходів

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна програма
 Робоча програма навчальної дисципліни
 Перелік рекомендованої літератури з курсу
 Методичні матеріали до практичних занять
 Питання для самостійного опрацювання
 Тематика рефератів
 Перелік питань для підсумкового контролю знань

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.
4. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р.
5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р.
7. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 р.
8. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13 жовтня 1992 р.
9. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р.
10. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р.
11. Про виключну (морську) економічну зону України : Закон України від 16 травня 1995 р.
12. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р.
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р.
14. Про захист вітчизняного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р.
15. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р.
16. Про використання спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22 грудня 1998 р.
17. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 грудня 1998 р.
18. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р.
19. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Житомирській області: Закон України від 3 грудня 1999 р.
20. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р.
21. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області: Закон України від 18 листопада 2003 р.
22. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р.
23. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р.
24. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: Затверджене Указом Президента України від 31 травня 2011 р. № 634.

25. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті: Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 21 червня 1995 р. № 444.
26. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 155.
27. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6 вересня 2001 р. № 201.
28. Інструкція про порядок реєстрації представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні: Затверджена наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України в редакції від 15 червня 2007 р. № 179.
29. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів (Правила Інкотермс): Видання Міжнародної торгової палати (редакція 2000 р.) № 560. Введені в дію з 1 січня 2000 р.

Основна література

1. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб./О.М.Вінник–К.:Правова єдність, 2009.– 766 с.
2. Господарське право : підруч. / [О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.] ; за ред. О.П. Подцерковного, – Х.: Одісей, 2010. – 640 с.
3. Господарське право : підруч. : у 2 ч. – Ч. 2 ; за заг. ред. В.Ф. Опришка та Н.С. Хатнюк. – К.: КНЕУ, 2011. – 501 с.
4. Господарське право України : підруч. / [Галянтич М.К., Грудницька С.М., Міхатуліна О.М. та ін.]. – К. : МАУП, 2005. — 424 с.
5. Зельдина Е.Р. Специальный режим хозяйствования: теоретические вопросы и направления модернизации : моногр. / Е.Р. Зельдина. – Донецк : ООО “Юго-Восток, ЛТД”, 2007. – 326 с.
6. Мілаш В. С. Господарське прав: курс лекцій: у2ч.–Ч.2/В.С.Мілаш.– Х.: Право, 2010. – 336 с.
7. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / О.А. Беляневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина [та ін.]; / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
8. Хозяйственное право: учебник; под ред. В.К. Мамутова. – К.:Юринком Интер, 2002. – 912 с.
9. Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий ; под общ. ред. А.Г. Бобковой. – Х. : Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. – 1296 с.
10. Щербина В.С. Господарське право : підруч. / В.С. Щербина. – 5-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

Додаткова література

1. Белоглазек О. Международное контрактное право. – К.: Таксон, 2000. – 270 с.
2. Будзинский В. Реализация контракта по импорту и экспорту согласно INKORTERMS-1990. – Львов: Слово, 1993. – 90 с.
3. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241 с.
4. Кузнецова Н.В. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине: Практическое пособие. – К.: СПЛАЙН, 1998. – 220 с.
5. Лук'яненко Д.Г. та інші. Спільні підприємства в Україні: організація і умови ефективного розвитку: підручник для вузів. – К.: Хвиля-Прес, 1995. – 176 с.
6. Міжнародне приватне право. – Т. 1. Міжнародні договори України / Відп. ред і упорядники А.Довгерт та В.Крохмаль. – К.: Port-Royal, 2000. – 992 с.
7. Міжнародне приватне право. – Т. 2. Двосторонні міжнародні економічні договори України. – К.: Port-Royal, 2000. – 999 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.kmu.gov.ua>
3. <http://www.president.gov.ua>
4. <http://www.bank.gov.ua>

5. <http://www.sfs.gov.ua>
6. <http://www.customs.gov.ua>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. <http://www.menr.gov.ua>
9. <http://www.mof.gov.ua>
10. <http://www.me.gov.ua>
11. <http://www.drs.gov.ua>
12. <http://www.arbitr.gov.ua>
13. <http://www.spfu.gov.ua>
14. <http://www.rp.gov.ua>
15. <http://www.nssmc.gov.ua>
16. <http://www.mtu.gov.ua>